

Suvikylän Syyne, synopsis

Henkilöt: Syyne (Eufrosyne), räätälin tytär
Riinu (Zefyrinus), suutarin poika
Veeru (Ahasverus), räätälin poika
Maarian (Maarianmessu), suutarin tytär
Priska, suutarin vaimo
Suutari
Räätäli
Räätälin vaimo
Lintu
Kanto
Kuoro
Muuta väkeä (kansaa, metsän eläimiä, ym.)

Prologi

Henkilöt: suutari, suutarin vaimo, räätäli, räätälin vaimo, Syyne, Riinu, Veeru, Maarian, kuoro

(Musiikki: Pikku pikku Lauri)

Suvikylän asukkaat arvostivat kauniita ja juhlallisia nimiä. Niinpä, kun suutarin ja räätälin perheisiin syntyi lapsia, perheiden välille syntyi samalla myös kilpailu siitä, keiden lapsilla on hienoimmat nimet. Ensimmäiseksi räätälin perheeseen syntyi poika, joka sai nimekseen Ahasverus. Sitten syntyi suutarille tytär, joka sai nimekseen Zefyrinus. Räätälin toisen tyttölapsi nimettiin Eufrosyneksi. Suutarin seuraavaa lasta juhlistettiin nimellä Maarianmessu. Kyläläiset kuitenkin lyhensivät nimet Veeruksi, Riinuksi, Syyneksi ja Maarianiksi.

Suutari kuolee pian ja sen jälkeen räätälin vaimo.

Ensimmäinen kohta

Henkilöt: Syyne, Riinu, Veeru, Maarian, Priska (suutarin vaimo), räätäli, muuta väkeä

(Musiikki: Rekipolska)

Suutarin vaimo ja räätäli alkavat pikkuhiljaa katsella toisiaan ja sopivat laittavansa jalat saman pöydän alle. Vietetään häät. Uusioperheen arki alkaa toraisena. Äiti Priska hallitsee perhettä kurilla ja epäoikeudenmukaisuudella. Erityisesti Priskaa ärsyttää Syyneen hyvä sydän ja ystävällisyys.

Luonteeltaan sopuisat Syyne ja Riinu ystävystyvät, samoin toraisat Veeru ja Maarian.

Toinen kohtaus

Henkilöt: Syyne, lintu, kanto, Veeru, kuoro, muuta väkeä

(Musiikki: Kaiku)

Priska laittaa Syyneen paimeneen eväänään vain pieni leivänpala. On kevät ja karja on riemuissaan ensimmäisestä päivästäan vapaana. Syyne paimentaa eläimiä lempeästi. Hän antaa pikkuvasikoille lehmien maidon sen sijaan, että joisi sen itse, ja leipäpalansa oraville.

Aika paimenessa käy kuitenkin pitkäksi ja Syyne päättää rakentaa pienen pihapiirin ja sinne asukkaat. Kannosta hän tekee taloon isännän, joka muistuttaa räätäliä. Rakentaessaan Syyne huomaa elottoman linnun, jonka hän lämmittää ja hoitaa kuntoon.

Yhtäkkiä Syyne huomaa, että yksi vasikka on kadonnut. Hän ei löydä sitä etsimisestä huolimatta. Syyneen itkiessä vahinkoa, Veeru saapuu paikalle ja huomaa toisenkin vasikan kadonneen. Veeru on vahingoniloinen ja uhkailee kertovansa äiti-Priskalle. Lähtiessään Veeru vielä rikkoo Syyneen rakentaman pihan.

Kolmas kohtaus

Henkilöt: Syyne, kanto, kuoro, muuta väkeä

Syyne purkaa sydäntään kannolla, jonka hän kuvittelee olevan oma isänsä. Kanto herää eloon ja kiittää Syyneä anteliaisuudesta ja tämän hyvästä sydäimestä. Kanto kertoo myös luonnonkielestä, jota kaikki ihmiset eivät ymmärrä. Kaikesta tästä kanto haluaa palkita Syyneen. Hän saa toivoa yhden toivomuksen kutakin sormeaan kohti. Ehtona on kuitenkin se, että kanto voi täyttää vain ne toiveet, jotka luonto antaa. Ihmisen sydämiä se ei voi muuttaa.

Syyneen ensimmäinen toive: kadonneet vasikat löytyisivät. Toive toteutuu.

Toinen toive: Syyne saisi vähän ruokaa. Toive toteutuu.

Kolmas toive: vasikat ja lehmät saisivat enemmän ruokaa. Toive toteutuu.

Neljäs toive: kaikki kasvit, eläimet ja kasvit saisivat riittävästi ravintoa. Toive ei toteudu.

Viides toive: Priska-äiti olisi kiltti isälle. Toive ei toteudu.

Kuudes toive: Syyne pääsisi kouluun. Toive toteutuu.

Seitsemäs toive: Syyne saisi aapiskirjan. Toive toteutuu, mutta ilman kannon apua.

Kahdeksas toive: räätäli-isä saisi hevosia. Toive toteutuu.

Yhdeksäs toive: Maarian saisi riisiryynimakkaran, Riinu kuvakirjan, Veeru hatun ja äiti villahameen. Toive toteutuu, vaikka kanto huomauttaakin, että Syyne pyysi samassa toivomuksessa neljä asiaa.

Kymmenes: kaikki paimennettavat olisivat pian kotinavetassa turvassaan. Toive toteutuu.

Neljäs kohtaus

Henkilöt: Priska, Syyne, Riinu, Veeru, Maarian, räätäli, muuta väkeä

(Musiikki: Rekipolska)

Kun Syyne palaa kotiin, äiti-Priska odottaa piiskan kanssa Syyneä. Kuitenkin hän huomaa, että karja on hyvinvoivana navetassa. Äiti käykin kurittamaan kantelupukki-Veerua ja Syynten täytyy anoa, ettei äiti löisi Veerua.

Samalla huomataan kaksi kaunista hevosta räätälin pihalla. Kyläläiset ihmettelevät, kenen hevoset ovat. Räätäli hämmästyy kuullessaan, että hevoset ovat hänen. Samoin hämmästyvät Riinu, Maarian, Veeru ja Priska saadessaan omat lahjansa.

Perhe tivaa Syyneeltä, miten tämä kaikki on mahdollista. Syyne ei kykene valehtelemaan, vaan kertoo totuuden. Villahameesta ilahtunut Priska lupaa, että Syyne pääsee kouluun heti seuraavana päivänä. Maarian haistaa oman tilaisuutensa tulleen ja pyytää äidiltään, että tämä päästäisi hänet paimeneen. Veeru haluaa mukaan siinä toivossa, että hänkin rikastuisi paimenessa.

Viides kohtaus

Henkilöt: Syyne, Riinu, Veeru, Maarian, Priska, räätäli, lintu, kanto, kuoro, muu väki

(Musiikki: Reippaat pojat, Kesäpäivä kangasalla)

Veeru ja Maarian lähtevät paimeneen. He syövät runsaita eväitään vanhan kannon vieressä. Veeru ja Maarian alkavat luetella toiveitaan käskävällä tyyllillä. ”Lähetä minulle pyssy.” ”Minulle helminauha.” ”Minä haluan olla korein kaikista.” ”Minä tahdon ampua leivoset ja oravat metsästä.”

Kanto ei vastaa, koska se ei voi puhua sellaisille jotka eivät sitä ymmärrä. Veeru suuttuu ja kaataa kannon kumoon, hän yrittää uhkailemalla saada kannon tottelemaan. Kanto pysyy hiljaa. Tästä raivostuneena Veeru tuikkaa palavan tulitikun kannon naavapartaan. Tuli pääsee irti ja polttaa koko metsän – kylänväen sammutusyrityksistä huolimatta. Osa eläimistä ja Veeru palavat. Koko perhe on suruissaan, vaikka Priska ja Maarian kuitenkin ottavat opikseen, että ahneus on syytä onnettomuuteen. He ymmärtävät, että kasveilla ja eläimillä, niin kuin ihmisilläkin, on oma arvonsa.